

NÁZEV:

Verbálně komunikační kompetence romských žáků jako podmínka jejich školní úspěšnosti

AUTOR:

Mgr. Marie Opálková

ŠKOLITEL:

PhDr. Helena Hejlová, Ph.D.

ABSTRAKT:

Předmětem předkládané disertační práce je školní úspěšnost romských žáků na počátku primárního vzdělávání a překážky, se kterými se romští žáci v tomto období setkávají. Cílem práce je zjistit, jak jsou verbálně komunikační kompetence romských žáků ovlivňovány komunikačním jazykem v rodině a jaký vliv mají na školní úspěšnost žáka. Tento hlavní cíl byl operacionalizován do jednotlivých parciálních cílů, které svým charakterem korespondují s jazykovými rovinami komunikačních kompetencí a definují konkrétní dimenzi šetření. Pro zpracování dat od romských žáků byla použita kvalitativně orientovaná případové studie charakteristická kombinací různých technik sběru informací. Pro účely této práce bylo využito pozorování, rozhovory a analýza dokumentů – konkrétně výsledky Baterie testů zjišťující stav jazykových rovin češtiny u romských žáků 1. třídy. Jedná se o nestandardizovaný nástroj, který byl za účelem této práce vytvořen. Práce je přínosná především v celkovém obrazu podmínek utváření jazykového kódu romského dítěte a dokládá, co vše se na něm podílí. Výsledky empirického výzkumu mohou učitelům umožnit lepší vhled do výuky českého jazyka a uvědomit si, z čeho některé chyby v projevech romských žáků vycházejí. Může ale také pomoci pedagogickým a sociálním pracovníkům, i všem osobám a institucím zainteresovaným v podpoře vzdělávání Romů změnit pohled na to, co vše na romské žáky a studenty při cestě za vzděláním působí, a umožnit jim tak lepší zacílení jejich intervencí.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Romský žák, školní úspěšnost, první třída, učitel, romský jazyk, jazyková bariéra, bilingvismus, jazykové interference, komunikační kompetence, integrace, inkluze, edukativní přístupy.